

Зарубіжні авторські зібрання

Роберт ГОВАРД

КОНАН

КНИГА 3

Харків
«ФОЛІО»
2025

ЛЮДИ ЧОРНОГО КОЛА

1

СМЕРТЬ ЗАБИРАЄ КОРОЛЯ

Король Вендії вмирав. У спекотну задушливу ніч били храмові гонги й ревіли мушлі. Їхній гамір слабко відлунював у кімнаті зі золотою стелею, де Бунда Чанд борсався на вкритому оксамитом ложі. Краплинки поту блищали на його темній шкірі; пальці стиснули гаптовану золотом тканину під ним. Монарх був іще молодий; жоден спис не торкнувся його тіла, ніяка отрута не причаїлася в його вині. Але його вени виступали синіми мотузами на скронях, а очі розширювалися від наближення смерті.

Тремтячі рабині стояли навколішки біля підніжжя ложа, і схилялася до правителя. Спостерігала за ним із пристрасною напруженістю і його сестра Деві Ясміна. Поряд із нею стояв вазам, шляхтич, який постарів при королівському дворі.

Принцеса підняла голову в поривчастому жесті гніву та розпачу, коли грім далеких барабанів долинув до її вух.

— Жерці зі своїм галасом! — вигукнула вона. — Вони не мудріші за безпорадних п'явок! Він помирає, і ніхто не може назвати причину. Він помирає, а я стою тут безпорадна, готова спалити все місто і пролити кров тисяч людей, лишень би врятувати його.

— Немає в Айодх'ї людини, готової померти замість нього, якби це було можливо, Деві, — зауважив вазам. — Але ця отрута...

— Запевняю, це не отрута! — вигукнула вона. — З самого народження брата охороняли так пильно, що до нього не могли дістатися навіть найспритніші отруйники Сходу. П'ять черепів, що білють на Вежі повітряних зміїв, можуть засвідчити про спроби, які скінчилися надаремно. Як ви добре знаєте, є десять чоловіків і десять жінок, чиїм єдиним обов'язком є куштувати їжу та вино короля, а п'ятдесят озброєних воїнів охороняють його кімнату, як охороняють її й зараз. Ні, це не отрута; це чорне чаклунство, жахлива магія...

Вона замовкла, коли ворухнувся король; його неприродно почервонілі губи застигли, а в скляних очах не було впізнавання. І тут голос повелителя переріс у моторошний поклик, невиразний і далекий, ніби пролунав з-за величезних, розвіяних вітром заток:

— Ясміно! Ясміно! Сестро, де ти? Не можу тебе побачити. Все в темряві та десь ревуть могутні вітри!

— Брате! — вигукнула Ясміна, конвульсивно схопивши його мляву руку. — Я тут! Хіба ти мене не впізнаєш?

Голос принцеси завмер, коли побачила обличчя короля. Низький відчайдушний стогін зірвався з його вуст. Невільниці біля підніжжя ложа заголосили від переляку, а Ясміна до болю вдарила себе в груди.

А в іншій частині міста якийсь чоловік стояв на заграшованому балконі, що виходив на довгу вулицю, на якій моторошно блимали смолоскипи, освітлюючи в диму обернені до неба темні обличчя та білки блискучих очей. З натовпу почувся тривалий зойк. Чоловік стеноу своїми широкими плечима й повернувся назад до кімнати з арабесками на стінах. Він був високий, міцної статури та пишно одягнений.

— Король ще не помер, а панахиду вже почали, — зауважив він іншому чоловікові, який сидів на циновці в кутку, схрестивши ноги.

Останній мав накинуту брунатну одежину з верблюжої вовни та сандалі на ногах, а на голові височів зелений тюрбан. Вираз його обличчя був спокійним, а погляд — відчуженим.

— Люди знають, що він уже ніколи не побачить світанку, — зронив цей чоловік.

Перший промовця кинув на нього довгий оцінювальний погляд.

— Не можу збагнути, — промовив він, — чому мені довелося так довго чекати, поки твої господарі візьмуться до справи. Якщо вони фактично вже порішили короля зараз, чому не могли вколошкати його кілька місяців тому?

— Навіть мистецтво, яке ви називаєте чарами, керується космічними законами, — пояснив чоловік у зеленому тюрбані. — Цими діями, як і в інших справах, керують зорі. Навіть мої господарі не можуть змінити хід зірок. Доти, доки на небі не буде встановлений належний лад, вони не можуть застосувати некромантію.

Довгим забрудненим нігтем він надряпав сузір'я на мармуровій підлозі.

— Нахил місяця віщує зло королю Вендії; зорі неспокійні, Змія — в домі слона. Під час такого збігу невидимі охоронці не можуть боронити дух Бунди Чанда. Відкривається шлях у невидимі сфери, й як тільки місце контакту було встановлене, могутні сили стали діяти на цьому шляху.

— Місце контакту? — запитав другий. — Маєш на увазі те пасмо волосся Бунди Чанда?

— Атож. Усі частини людського тіла все ще належать йому, приєднані до нього нематеріальними зв'язками.

Жерці Асури мають туманне уявлення про цю істину, тому всі обрізки нігтів, волосся й інші відходи життєдіяльності осіб королівської родини ретельно перетворюють на попіл, а попіл ховають. Але на наполегливе благання принцеси Хосали, яка безнадійно закохана в Бунду Чанда, той подарував їй пасмо свого довгого чорного волосся на знак пам'яті. Коли мої господарі прийняли рішення про його загибель, пасмо викрали зі золотої, інкрустованої коштовностями шкатулки з-під її подушки, поки принцеса спала, і замінили на інше, настільки схоже на оригінал, що навіть вона не помітила різниці. Потім справжнє пасмо передали з караваном верблюдів довгою-предовгою дорогою до Пешхаури, звідти — вгору Жейбарським перевалом, поки воно не потрапило до рук тих, для кого було призначене.

— Усього пасмо волосся, — пробурмотів вельможа.

— Яким душу витягують із тіла і через безодні лункого простору, — перевернувся чоловік на циновці.

Вельможа з цікавістю розглядав його.

— Не знаю, людина ти чи демон, Хемсо, — сказав він нарешті. — Мало хто з нас є тим, ким здається. Я, кого кшатрії знають як Керім-шаха, принца Іраністану, не справжніший, ніж більшість людей. Усі вони тією чи іншою мірою зрадники, і навіть половина з них не знають, кому служать. Принаймні, в цьому я не маю сумнівів; бо служу Єздігерду, королю Турану.

— А я — чорним провидцем Їмші, — зронив Хемса, — і мої володарі могутніші за твоїх, бо вони своїм мистецтвом здійснили те, чого не зміг Єздігерд навіть із сотнею тисяч мечів.

Стогін засмучених тисяч людей надворі линув до зірок, що вкривали небо спекотної вендянської ночі, а мушлі ревіли від болю, як бугаї. У садах палацу виблискували

смолоскипи на полірованих шоломах, кривих мечач і оздоблених золотом обладунках. Усі воїни шляхетного походження Айодх'ї зібралися у великому палаці або навколо нього, і біля кожної широкої арки та дверей стояли на варті по п'ятдесят лучників із стрілами наготові. Але смерть прошкувала королівським палацом, і ніхто не міг зупинити її примарний крок. На ложі під золотою стелею король знову застогнав, страждаючи від жахливих нападів. Його голос іще раз пролунав ледь чутно й наче здалеку, і Деві знову схилилася до володаря, тремтячи від страху, темнішого за жах смерті.

— Ясміно! — знову почувся далекий зойк страждальця, немов із незвіданих королівств. — Допоможи мені! Я далеко від мого дому! Чаклуни витягли мою душу крізь розвіяну вітром темряву. Вони прагнуть розірвати срібний мотузок, що прив'язує мене до мого вмирущого тіла. Вони гуртуються навколо мене; їхні руки — з кігтями, їхні очі червоні, як полум'я, що палає у темряві. Ой, рятуй мене, сестро! Їхні пальці обпалюють мене, немов вогонь! Вони б знищили моє тіло і прокляли б мою душу! Що вони несуть мені? Ой!

Від жаху, що чувся в його безнадійному воланні, Ясміна нестримно заголосила й упала на нього, тамуючи свою тугу. Короля скривила страшна конвульсія; піна злетіла з його скривлених губ, а звивисті пальці залишили відбитки на плечах дівчини. Але скляна порожнеча зникла з його очей, як дим від вогню, і правитель поглянув на свою сестру з упізнанням.

— Брате! — схлипнула вона. — Брате...

— Поквапся! — задихався він, слабкий голос був розсудливим. — Тепер я знаю, що привело мене на це вогнище. Я був у далекій подорожі, тепер це розумію. Мене

зачарували чаклуни Гімеля. Вони витягли мою душу з мого тіла і замкнули далеко, в кам'яній кімнаті. Там вони намагалися розірвати срібний мотузок життя і запхати мою душу в мерзенної тіло потвори, яку викликали з пекла. Алі! Зараз відчуваю їхній вплив на мене! Твій вигук і потиск твоїх пальців повернули мене назад, але я вже відходжу. Моя душа чіпляється за тіло, але її сила слабшає. Швидше вбий мене, перш ніж вони навіки отримають мою душу!

— Я не можу! — заголосила принцеса, вдаряючи себе в груди.

— Швидше, я наказую! — в його слабкому шепотінні почулася давня владна нотка. — Ти зроду не перечила мені, виконуй мій останній наказ! А душу мою чисту пошли до Асури! Поспішай, щоб я не був приречений провести вічність у брудній темряві. Убий, я наказую! Мерщій!

Дико ридаючи, Ясміна вихопила з-за пояса прикрашений коштовним камінням кинджал і встромила його по руків'я в груди брата. Той напружився, а потім обм'як, похмура усмішка скривила мертві губи. Ясміна кинулася обличчям униз на кам'яну підлогу, встелену очеретом, вдарила по ній стиснутими п'ястуками. Надворі гуркотіли й гриміли гонги та мушлі, а жерці різали себе мідними ножами.

2

ВАРВАР ІЗ ГІР

Чундер Шан, губернатор Пешхаури, відклав своє золоте перо й уважно переглянув те, що написав на пергаменті зі своєю офіційною печаткою. Він так довго правив Пешхаури

лише тому, що зважував кожне своє слово, сказане або написано. Небезпека породжує обережність, і лише обережна людина живе довго в такій дикій країні, де гарячі Вендійські рівнини зустрічаються з Гімелійськими скелями. За годину їзди на захід чи на північ можна перетнути кордон й опинився серед стрімчаків, на яких люди жили за законом ножа.

Губернатор був сам один у своїй кімнаті, сидячи за своїм вишукано різьбленим столом з інкрустованого чорного дерева. Крізь широке вікно, відчинене для прохолоди, бачив квадрат блакитної гімелійської ночі, всяний великими білими зорями. Темнів край ближнього парапету, а зубці й амбразури далі ледве виднілися в темному сяйві зірок. Фортеця намісника була міцною, вона охороняла дороги за стінами міста. Вітерець, що ворушив гобелени на стіні, приносив із вулиць Пешхаурі слабкі звуки, час від часу — уривки гучної пісні або дзиччання цитри.

Губернатор повільно перечитав написане, ворущачи губами, водночас заслонивши свої очі долонею від світла бронзового світильника. Читаючи, почув стукіт кінських копит за сторожовою вежею і різке стакато охоронця, який питав пароль. Не звернув на це уваги, зосереджений на своєму листі. Послання було адресоване вазаму Венд'ї, в королівський двір Айодх'ї, і в ньому після звичайних привітань йшлося: *«Нехай буде відомо вашій високоповажності, що я сумлінно виконував інструкції вашої високоповажності. Сімох небожів пильно охороняють у їхній в'язниці, і я не раз посилав повідомлення в гори, щоб їхній вождь прийшов особисто, щоб домовитися про їхнє звільнення. Але він не зробив жодного руху, крім того, щоб повідомити, що, якщо їх не звільнять, він спалить*

ЗМІСТ

Люди Чорного кола	3
Вродиться відьма	109
Скарби Гвалура.....	165